

rabi, sam ni več svoboden. Razumeli smo, da je bistvo svobode v tem, da je ne zlorabljam.

Učil nas je, da imamo tudi svobodni svoje dolžnosti.

Naša dolžnost je, da nas svoboda ne uspava. Vprašanje svobode je vprašanje vesti. Biti svoboden pomeni biti svoj.

Učil nas je upati.

Naučil nas je, da resnično upanje ni porojeno iz strahu in obupa. Upanje je budnost človeka v človeku. Resnično upanje je razum, ki usmerja človekovo ravnanje. S tem da nam je pokazal pravo upanje, nas je naučil ustvarjati prihodnost s tem, kar imamo.

22. maja 1960

## **Tito v očeh sveta**

*Tito in Jugoslavija sta bila v dneh, ko je bil bolan naš predsednik, najbrž najbolj ponavljajoča se tema v številnih priložnostih njih in poglobljenih zapisih svetovnega tiska. Rdeča nit, ki se je vlekla skozi domala vse tuje časopisje, naklonjeno in nenaklonjeno predsednikovi osebnosti in naši državi, je bila ugotovitev o usodni povezanosti in medsebojni zgodovinski soodvisnosti Tita in nove Jugoslavije, prav zato tudi tako pogosta razmišljanja o usmeritvi Jugoslavije v tako imenovanem »obdobju po«, hkrati pa tudi ugibanja o tem, koliko bosta Evropa in svet znala in zmogla tudi v prihodnje spoštovati in ceniti Titovo in jugoslovansko izkušnjo, ki postaja vse bolj dragocena in privlačna alternativa v neprestano se ponavljajočih konfliktnih soočanjih današnjega in jutrišnjega sveta. Za ilustracijo takšnega pisanja v tujini smo izbrali — tudi zaradi možnosti primerjave različnih miselnih izhodišč znotraj iste družbe — dva prispevka iz italijanskega tiska, objavljena v dveh glasilih z različno politično usmeritvijo, tudi pri nas znanega Alberta Moravie, velikega skeptika italijanske intelektualne levice in Giuseppa Boffa, naprednega zgodovinarja in publicista, organiziranega komunista in privrženca italijanske »poti« v socializem.*

## **Bajka o velikem demiurgu**

Morda bo nekega dne kdo pripovedoval o množicah, ki so spale tisočletja in se končno lepega lepega dne prebudile. Vsi se ne prebujajo hkrati, ampak ko pridejo v tisto fazo korenitih sprememb življenjskih razmer, ki se imenuje industrijska revolucija. Ko se množice postopoma prebujajo,